

KULTUR- OG SAMFUNDSFAGGRUPPEN

Indholdsfortegnelse

KS efter reformen.....	2
Modultal, tidsfordeling og omfang af fagligt stof.....	3
1. semester	4
Første enkeltfaglige forløb for historie.....	4
2. semester	4
Andet enkeltfaglige forløb for historie og første enkeltfaglige forløb for religion og samfundsfag.....	5
Prøveeksamen i enkeltfaglige forløb	6
Studietur til Berlin.....	6
Første flerfaglige forløb: Identitet og familie	7
Intern årsprøve i flerfagligt forløb	7
3. semester	8
Tredje enkeltfaglige forløb for historie og andet enkeltfaglige forløb for religion og samfundsfag.....	8
Prøveeksamen i enkeltfaglige forløb	9
Andet flerfaglige forløb: Globalisering og Kulturmøde.....	10
Projektperiode og fremlæggelser	10
Eksamen.....	11
Flerfaglig intern eksamen	11
Enkeltfaglig ekstern eksamen	11
Eksempler på eksamensspørgsmål til enkeltfaglig eksamen.....	12
Bekendtgørelse: Kultur- og samfundsfaggruppen – toårigt hf, august 2017	13
1. Identitet og formål.....	13
2. Faglige mål og fagligt indhold	13
3. Tilrettelæggelse	15
4. Evaluering	17

KS efter reformen

Fremover undervises der er i kultur- og samfundsfaggruppen over tre semestre. I første semester underviser historie alene, mens der undervises i alle tre fag i 2. og 3. semester.

I nedenstående plan er der lagt op til en struktur med to tværfaglige forløb, tre enkeltfaglige forløb for historie og to enkeltfaglige forløb for religion og samfundsfag. Dermed opfylder planen minimumskravet om antallet af forløb og vægtning mellem enkeltfaglige og tværfaglige forløb, og der er mulighed for, at historie slår to af de enkeltfaglige forløb sammen.

1. semester	2. semester	3. semester
Enkeltfagligt forløb Historie	Historieopgaven	Enkeltfagligt forløb
	Enkeltfaglige forløb	Tværfagligt forløb: Globalisering og kulturmøde
	Evt. studietur	
	Tværfagligt forløb: Identitet og familie	Intern tværfaglig eksamen
	Tværfaglig årsprøve	Ekstern enkeltfaglig eksamen

Planen indeholder desuden forslag til emner for de enkelte forløb med udgangspunkt i fagenes kernestof. En mere uddybet oversigt over forløbene, herunder materiale, kan findes i AK KS-konferencen på FirstClass, hvor eksamensspørgsmål også skal uploades. Fremadrettet i SharePoint.

Til de tværfaglige forløb er der knyttet projektperioder med fremlæggelser i form af en årsprøve i 2. semester og en fremlæggelse i 3. semester.

Til de enkeltfaglige forløb foreslår vi, at der afholdes fremlæggelser i et af de tre fag fordelt ved udtræk, for derved at forberede eleverne på den eksterne enkeltfaglige eksamen. Desuden foreslår vi, at man sikrer, at eleverne når at komme op i to forskellige fag.

Tredje semester afsluttes dels med en intern tværfaglig prøve og en ekstern enkeltfaglig prøve. Til den tværfaglige prøve er knyttet en projektperiode efter endt undervisning.

Efter årsprøver og eksamener deles bilagssæt i AK KS-konferencen på FirstClass og fremadrettet i SharePoint, for derved at opbygge en fælles opgavebase.

Modultal, modulfordeling og omfang af fagligt stof

Modultal	Modulfordeling 1.semester	Modulfordeling 2. semester	Modulfordeling 3. semester	Omfang af fagligt stof
Historie: 92 moduler ordinær undervisning	2 moduler pr. uge 31 moduler (28 moduler, hvis studietur)*	2,5 moduler pr. uge 29 moduler (26 moduler, hvis studietur)*	2,5 moduler pr. uge 32 moduler	300-500 sider
Religion: 46 moduler ordinær undervisning		2 moduler pr. uge 22 moduler (20 moduler, hvis studietur)*	2 moduler pr. uge 25 moduler	150-250 sider
Samfundsfag: 46 moduler ordinær undervisning		2 moduler pr. uge 22 moduler (20 moduler, hvis studietur)*	2 moduler pr. uge 25 moduler	150-250 sider
Ordinær undervisning – alle 3 fag: 1.hf: 104 moduler 2. hf: 82 moduler I alt: 186 moduler	1.semester ordinær undervisning i alt: 31 moduler (28 moduler, hvis studietur)*	2. semester ordinær undervisning i alt: 73 moduler (69 moduler, hvis studietur)*	Ordinær undervisning i alt: 82 moduler	600-1000 sider
Omlagt skriftlighed: 1.hf: 3 moduler 2.hf: 3 moduler I alt: 6 moduler		1 modul til enkeltfaglig prøveeksamen (talepapir) 2 moduler til synopsis skrivning (flerfagligt forløb)	1 moduler til enkeltfaglig prøveeksamen (talepapir) 2 moduler til synopsis skrivning (flerfagligt forløb)	
Fordybelsestid med lærertilstedeværelse: 1.hf: 5 moduler 2.hf: 5 moduler I alt: 10 moduler		4 moduler til historieopgaven 1 moduler til synopsis skrivning (flerfagligt forløb)	5 moduler eksamensprojekt	
Modultal I alt: 202 moduler				

*Hvis ks deltager i studieturen i 1. hf, afgives 6 moduler fra historie, 2 moduler fra religion og 2 moduler fra samfundsfag.

1. semester

Tidsperiode: 14. august – 22. december 2017

Samlet modultal: 32 moduler

I dette semester underviser historie alene og afvikler et enkeltfagligt forløb. Der afvikles desuden et obligatorisk forløb i samspil med dansk som optakt til historieopgaven, der skrives i starten af 2. semester.

Første enkeltfaglige forløb for historie

Tidsperiode: fra skolestart til og med uge 50
Grundforløb inklusive optakt til historieopgaven sammen med dansk. Opgaven skrives efter jul (første uge i 2. semester).
Kernestof: <ul style="list-style-type: none">- Nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper.- Forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv- Historiefaglige metoder- Historiebrug
Antal moduler: 31 moduler (2 moduler pr. uge) (Hvis KS/historie deltager i studietur: 28 moduler)

2. semester

Tidsperiode: 2. januar – ca. 15. maj.

Samlet modultal: 73 moduler, fordelt med 5 moduler om ugen: historie: 2,5 moduler pr. uge, religion og samfundsfag 1,5 moduler pr. uge hver.

I dette semester undervises i alle tre fag. I historie indledes semesteret med afvikling af historieopgaven i uge 1. Der afvikles et tværfagligt KS-forløb, og alle fag afvikler desuden et enkeltfagligt forløb hver.

Et eller flere fag deltager evt. i studieturen og vinkler i givet fald det særfaglige forløb, så det passer med destinationen. Studieturen går til Berlin, og KS afgiver 10 moduler, hvis faget deltager i studieturen.

Der afholdes årsprøve med udgangspunkt i det flerfaglige forløb og fremlæggelser i de enkeltfaglige forløb. Til det flerfaglige forløb er knyttet en projektperiode, hvor eleverne udarbejder synopsis under vejledning. Vi foreslår, at vejledning i KS fremover organiseres efter samme model, der tidligere er brugt ved AT. Dvs. at alle grupper får faste vejledningstider, og pålægges at forberede specifikke spørgsmål og delelementer til opgaven før hver vejledning.

Vi foreslår også, at man ved den enkeltfaglige prøveeksamen fordeler eleverne via udtræk mellem de tre fag, således at eleverne går til prøve enkeltvis, og hver faglærer hører 1/3 af eleverne for på den måde at forberede eleverne til den enkeltfaglige eksamen.

Efter årsprøve deles bilagssæt i AK KS-konferencen på FirstClass og fremadrettet i SharePoint, for derved at opbygge en fælles opgavebase.

Andet enkeltfaglige forløb for historie og første enkeltfaglige forløb for religion og samfundsfag

Tids-periode: Uge 1 - 7			
Fag	Historie	Religion	Samfundsfag
Indhold, herunder kernestof	<p>Historieopgave som afslutning på grundforløb, herunder et modul til introduktion af opgaven.</p> <p>Vejledning til historieopgaven mens de skriver på skolen. Detaljeret beskrivelse af opgaven findes under lærervejledninger på hjemmesiden.</p> <p>Enkeltfagligt forløb med fokus på studietur til Berlin: Emne: Ideologiernes kamp 1917 - 1991.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - styreformer i historisk og nutidigt perspektiv - ideologiernes kamp i det 20. århundrede - historiefaglige metoder - historiebrug 	Enkeltfaglige forløb herunder intro til fagets metoder	
		<p>Emne: Kristendom og folkekirke</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster - religionsfaglige metoder 	<p>Emne: Politiske ideologier</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - politiske partier i Danmark og politiske ideologier - velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - kvalitativ og kvantitativ metode
Modulforbrug	I alt 11 moduler heraf 3 til historieopgaven, 6 til undervisning + 2 til fremlæggelser	I alt 8 moduler pr. fag heraf 6 til undervisning og 2 til fremlæggelser	
	<p>Historieopgave</p> <p>7 moduler i alt - heraf: 1 modul til optakt, 6 moduler skriftligt arbejde på skolen, de</p>		

	5 moduler fra fordybelsestid til historieopgaven	
Samlet modulforbrug	Samlet modulforbrug: 27 + 1 omlagt skriftlighed + 5 moduler fordybelsestid til historieopgaven.	

Prøveeksamen i enkeltfaglige forløb

Vi foreslår som sagt, at eleverne foredeles via udtræk mellem alle 3 fag, således, at 1/3 kommer op i historie, 1/3 i religion og 1/3 i samfundsfag.

Forberedelse: Opgaven trækkes, og eleverne forbereder sig i 1. modul inden prøveeksamen i 2 - 3 modul. Alternativt trækker eleverne opgaverne forskudt, så alle får et moduls forberedelse.

Prøveeksamen: Individuel med 6 minutters fremlæggelse og 14 minutter til dialog.

Produkt: Kortere skriftligt produkt (talepapir) til brug ved den mundtlige prøve (de 6 minutter).

Modulforbrug: 3 moduler samme dag. Det ene modul tages fra fordybelsestiden.

Studietur til Berlin

Evt. deltagelse i studietur i uge 11: Optakt med enkeltfaglig forløb i historie: "Ideologiernes kamp i det 20. århundrede".

Hvis KS deltager i studieturen afgives 10 moduler til formålet.

På studieturen "gennemføre mindre empirisk undersøgelse". Denne undersøgelse indgår i fagets faglige mål. Deltager KS ikke i studieturen, skal undersøgelsen gennemføres på anden vis.

Første flerfaglige forløb: Identitet og familie

Tidsperiode: Uge 9 – 19			
Fag	Historie	Religion	Samfundsfag
Indhold herunder kernestof	Introduktion til temaet, tværfagligt samarbejde og synopsis sidst i forløbet		
	Kernestof: - dansk historie og identitet - natur, teknologi og produktionens betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv - historie faglige metoder.	Kernestof: - Kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster - etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger - religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid	Kernestof: - identitetdannelse og socialisation - politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - velfærds- principper, herunder stat, marked og civilsamfund
Modulforbrug	16 moduler undervisning herunder projektperiode (hvis studietur KS deltager i studietur er der kun 13 moduler)	15 modulers undervisning pr. fag herunder projektperiode (hvis KS deltager i studietur er der kun 13 moduler pr. fag)	
Samlet modulforbrug	Samlet modulforbrug: 46 + 2 modulers fordybelsestid		

Intern årsprøve i flerfagligt forløb

Produkt: Reduceret synopsis + mundtlig fremlæggelse.

Projektarbejde: To sammenhængende dage i den sidste undervisningsuge inden eksamensperioden (6 moduler heraf 2 modulers fordybelsestid).

Prøve: Intern, individuel årsprøve over to-tre dage. 20 minutter pr. elev i eksamensperioden

3. semester

Tidsperiode: august – december 2018

Samlet modultal: 82 moduler, fordelt med 5 moduler om ugen: hist: 2,5 + samf: 1,5 + rel: 1,5

I dette semester undervises i alle tre fag. Der afvikles et tværfagligt forløb og alle fag afvikler desuden et enkeltfagligt forløb.

Vi foreslår, at der afholdes individuelle fremlæggelser med udgangspunkt i det flerfaglige forløb og prøveeksamen i de enkeltfaglige forløb.

I den enkeltfaglige prøveeksamen foreslår vi, at eleverne fordeles via udtræk mellem de tre fag, således at hver faglærer hører 1/3 af eleverne, og at det sikres, at eleven kommer op i et andet fag end i 2. semester.

Til det flerfaglige forløb er knyttet en projektperiode med vejledning, hvor der udarbejdes en synopsis. Eleverne arbejder i grupper af max. tre som til eksamen.

Tredje semester afsluttes både med en intern tværfaglig prøve og en ekstern enkeltfaglig prøve. Til den tværfaglige prøve er knyttet en projektperiode efter endt undervisning i KS, men inden sidste undervisningsdag i semesteret, idet den interne prøve skal afvikles inden semesterets sidste undervisningsdag.

Efter projekter og eksamener deles bilagssæt i AK KS-konferencen på FirstClass og fremadrettet i SharePoint, for derved at opbygge en fælles opgavebase.

Tredje enkeltfaglige forløb for historie og andet enkeltfaglige forløb for religion og samfundsfag

Tidsperiode:	Fra skolestart til uge 41		
Fag:	Historie	Religion	Samfundsfag
Indhold herunder kernestof	Emne: Vejen til demokrati - styreformere og menneskerettigheder. Kernestof: - Nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsags-sammenhænge og periodiserings-principper. - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv	Emne: Frit valgt religion fx Buddhisme Kernestof: - udvalgte sider af yderligere én religion - religionsfaglige metoder	Emne: Samfundsøkonomi Kernestof: - det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter - politiske beslutninger i

	–styreformer i historisk og nutidigt perspektiv - historiefaglige metoder		Danmark i en global sammenhæng
Modulforbrug	13 moduler heraf 9 undervisning + 2 til fremlæggelser	9 moduler pr. fag heraf 7 undervisning + 2 til fremlæggelser	
Samlet modulforbrug	Samlet modulforbrug: 31 + 1 omlagt skriftlighed		

Prøveeksamen i enkeltfaglige forløb

Eleverne trækker mellem alle 3 fag, således, at 1/3 kommer op i historie, 1/3 i religion og 1/3 i samfundsfag, men det skal sikres at eleverne ikke kommer op i samme fag som i 2. semester.

Forberedelse: Opgaven trækkes, og eleverne forbereder sig i 1. modul inden prøveeksamen i 2 - 3 modul.

Prøveeksamen: Individuel med 6 minutters fremlæggelse og 14 minutter til dialog.

Produkt: Kortere skriftligt produkt (talepapir) til brug ved den mundtlige prøve (de 6 minutter).

Modulforbrug: 3 moduler samme dag. Det ene modul tages fra fordybelsestiden.

Andet flerfaglige forløb: Globalisering og Kulturmøde

Tidsperiode:	Fra uge 43 - 48		
Fag:	Historie	Religion	Samfundsfag
Indhold herunder kernestof	I dette forløb arbejdes med fokus på kulturmøde mellem kristendom og islam med enkeltlig vægt på den danske samtid.		
	Kernestof: - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv - globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv - historiefaglige metoder	Kernestof: - islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster	Kernestof: - sociale og kulturelle forskelle - politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene
Modulforbrug	23 moduler undervisning, heraf 19 til undervisning, 2 til projektperiode og 2 til fremlæggelser	15 moduler pr. fag til undervisning heraf 13 til undervisning, 1 til projektperiode og 2 til fremlæggelser	
Samlet modulforbrug	Samlet modulforbrug: 53 + 2 modulers omlagt skriftlighed		

Projektperiode og fremlæggelser

Arbejdsform: Eleverne udarbejder synopsis i grupper på 3.

Produkt: Fuld synopsis, evt. talepapir samt fremlæggelser i eksamensgrupperne.

Projektarbejde: To sammenhængende dage i uge 48 (6 moduler heraf 2 modulers fordybelsestid).

Fremlæggelse: Vi foreslår fremlæggelser i eksamensgrupperne på max. 3 med 30 minutter pr. gruppe. Grupperne fremlæggelse for én underviser, så hver underviser hører 1/3 af eleverne.

Eksamen

Undervisningstiden i faggruppen afsluttes to til fire uger før elevernes sidste undervisningsdag i tredje semester. Det skriftlige produkt skal afleveres minimum tre dage før prøvens afvikling.

Flerfaglig intern eksamen

Arbejdsform: Eleverne trækker i grupper på max tre personer et ukendt bilagsmateriale og udarbejder en synopsis indenfor de sidste 2 - 4 uger af undervisningstiden i 3. semester. Vi foreslår, at projektarbejdet samles på to til tre dage. Eleverne har krav på vejledning i projektperioden.

Produkt: Fuld synopsis på 2 - 4 sider, evt. talepapir samt mundtlig fremlæggelse til eksamen. Synopsis afleveres min. 3 dage før eksamen.

Projektarbejde: 10 moduler i uge 49 – 50 (om muligt sammenhængende moduler). Der er i denne plan ikke medregnet timer til vejledning i eksamensperioden, hvilket er et problem, da det er et krav iflg. vejledningen.

Eksamen: Afholdes inden sidste undervisningsdag i semesteret. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. elev. Eksaminationen indledes med elevens præsentation på ca. seks til otte minutter og former sig derefter som en faglig samtale mellem den enkelte elev og holdets faglærere, samt en fagperson fra skolen, der ikke har undervist de pågældende elever.

Se mere under ”4.2.1. Intern flerfaglig prøve” i Bekendtgørelsen.

Enkeltfaglig ekstern eksamen

Eleverne fordeles via udtræk til eksamen i et af de tre fag.

Der afholdes en mundtlig prøve på baggrund af en opgave med ukendte spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

Se mere under ”4.2.2. Prøveform i historie B”, ”4.2.3. Prøveform i religion C” og ”4.2.4. Prøveform i samfundsfag C” i Bekendtgørelsen.

Eksempler på eksamensspørgsmål til enkeltfaglig eksamen

Historie: Kulturmøde

Foretag en kritisk analyse af bilag A med særligt fokus på tendens og kontekst

Forklar årsagerne til indvandringen til Danmark fra 1950'erne til nu

Diskuter hvordan og hvorfor synet på indvandring til Danmark har ændret sig i perioden

Religion: Kulturmøde

Hvilke problemer ses i bilag A og B i forhold til kvindesynet i islam?

Inddrag viden om sharia og om forskellige tolkninger af sharia til at forklare årsagerne til de problemer der fremgår af bilag A og B.

Diskuter på baggrund af bilag C, om det muslimske kvindesyn kan forenes med en dansk kultur.

Samfundsfag: Kulturmøde

Redegør for de problemer vedrørende integration, der fremgår af bilag A

Undersøg hvilke årsager der er til de problemer vedrørende integration, som du har redegjort for. Inddrag begreberne socialisering og kulturel kode.

Diskuter på baggrund af bilag B, hvordan problemerne vedrørende integration kan løses.

Inddrag begreberne assimilation, segregering og pluralistisk integration i diskussionen.

Bekendtgørelse: Kultur- og samfundsfaggruppen – toårigt hf, august 2017

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Faggruppen består af fagene historie B, religion C og samfundsfag C. Faggruppen giver grundlæggende indsigt i samspillet mellem den historiske, samfundsmæssige og kulturelle udvikling lokalt, nationalt og globalt, både hvad angår tilværelsestolkning, de grundlæggende livsvilkår samt individers udfoldelses- og handlemuligheder.

1.2. Formål

Undervisningen skal udvikle elevernes almindelse og selv- og omverdensforståelse og derigennem bidrage til at skabe et fagligt fundament for selvstændig stillingtagen og aktiv deltagelse i et moderne, flerkulturelt og demokratisk samfund.

Eleverne skal opnå viden om og forståelse af væsentlige elementer i den historiske udvikling, det moderne samfunds kompleksitet og dynamik, forskellige religioner, kulturelle værdier og livsanskuelser.

Den indsigt og helhedsforståelse, som eleverne opnår i arbejdet med flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger og ved anvendelsen af fagenes viden, kundskaber, begreber og metoder, giver forståelse af sammenhængen mellem fagene i faggruppen og bidrager til at styrke elevernes studiekompetence.

Faggruppen skal medvirke til, at eleverne får forståelse af egne handlemuligheder og fremtidsperspektiver, og understøtte elevernes arbejde med at udvikle løsningsforslag i forhold til almene og praksisorienterede virkelighedsnære problemstillinger. Eleverne skal tillige opnå viden om faggruppens professionsrettede perspektiver.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Indhold

Eleverne skal kunne:

- anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande

- formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof
- forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger
- redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng
- reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur
- diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier
- anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen
- sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning
- undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.

Metode

Eleverne skal kunne:

- kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale
- gennemføre en mindre empirisk undersøgelse
- formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi
- argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog
- kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter.

2.2. Fagligt indhold

Undervisningen tager udgangspunkt i flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger. Den omfatter såvel fagenes kernestof som supplerende stof, der perspektiverer og uddyber kernestoffet. Dele af undervisningen inddrager problemstillinger, der knytter sig til professionsområder, hvor der anvendes viden fra fagene.

2.2.1. Historie

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- dansk historie og identitet
- nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper
- natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv
- forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv
- styreformere i historisk og nutidigt perspektiv
- ideologiernes kamp i det 20. århundrede
- globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv

- historiefaglige metoder
- historiebrug.

2.2.2. Religion

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster
- islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster
- udvalgte sider af yderligere én religion
- etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger
- religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid
- religionsfaglige metoder.

2.2.3. Samfundsfag

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- identitetsdannelse og socialisering
- sociale og kulturelle forskelle
- politiske partier i Danmark og politiske ideologier
- politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene
- politiske beslutninger i Danmark i en global sammenhæng
- velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund
- det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter
- kvantitativ og kvalitativ metode.

Kernestoffet i samfundsfag kan anvendes på samfundsforhold i Danmark og i andre lande.

2.4. Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 300-500 sider i historie B, 150-250 sider i religion C og 150-250 sider i samfundsfag C.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges, så hvert fag indgår i fire til seks forløb. Hvert fag skal indgå i mindst to flerfaglige forløb og i mindst ét enkeltfagligt forløb. I flerfaglige forløb indgår alle tre fag. De flerfaglige forløb udgør mindst halvdelen af den samlede undervisningstid.

Undervisningen tager afsæt i konkrete og virkelighedsnære flerfaglige eller enkeltfaglige problemstillinger, og eleverne lærer at udvikle og forholde sig til foreliggende og egne løsningsforslag.

Undervisningen skal være alsidig i valg af problemstillinger, metoder og synsvinkler.

Eleverne skal inddrages i valg af emner og arbejdsformer. Der skal lægges afgørende vægt på den enkelte elevs muligheder for på et fagligt grundlag at fremføre egne synspunkter, argumenter og vurderinger.

Undervisningen skal tilrettelægges således, at der sker en faglig progression i:

- valg af problemstillinger (fra enkle til komplekse)
- metodiske krav (kravene til brug af forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge)
- kravene til anvendelse af faglige begreber
- kravene til elevernes evne til præcis og nuanceret skriftlig og mundtlig faglig formidling.

Undervisningstiden kan planlægges fleksibelt, således at der i perioder gives mulighed for varieret undervisningstid i de enkelte fag af hensyn til deres deltagelse i de flerfaglige forløb, jf. de faglige mål. Den samlede undervisningstid for hvert af fagene skal dog overholdes.

Undervisningen skal tillige belyse faggruppens professionsrettede perspektiver.

3.2. Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og elevaktiverende arbejdsformer, således at eleverne får gode muligheder for at dokumentere, formidle og diskutere faglige sammenhænge og synspunkter. Udadvendte aktiviteter, herunder mindst én mindre empirisk undersøgelse, skal integreres i undervisningen.

Flerfaglige problemstillinger er omdrejningspunktet for det faglige samarbejde i de flerfaglige forløb. I de enkeltfaglige forløb behandles enkeltfaglige problemstillinger. Problemstillingerne behandles med brug af viden, begreber og metoder fra fagene. Det skriftlige arbejde skal tilrettelægges, så eleverne prøver forskellige skriftlige arbejdsformer til støtte for den faglige indlæring og formidling, herunder udarbejdelse af et kortere skriftligt produkt til brug for en mundtlig fremlæggelse og af en disposition for mundtlig besvarelse af spørgsmål.

I undervisningen skal der individuelt udarbejdes en historieopgave på mindst fem normalsider a 2400 enheder (antal anslag inkl. mellemrum). Læreren sætter rammen for opgaven. Historieopgaven har som formål at opøve eleverne i at arbejde med og fordybe sig i historiske problemstillinger, herunder inddrage de faglige mål og fagets kernestof. Det skriftlige arbejde i faggruppen skal medvirke til at træne elevernes studieforberedende kompetencer.

3.3. It

Informationsteknologi skal anvendes til:

- målrettet informationssøgning, herunder finde, udvælge og anvende relevant information fra internettet
- træning i kritisk anvendelse af internettets ressourcer
- ansvarligt og reflekteret at forholde sig til sociale medier og deres anvendelse
- bearbejdning og formidling af faglig viden
- kreativt og innovativt at bidrage til formidling ved hjælp af digitale produktioner i faglige sammenhænge, herunder ansvarlig remediering
- vidensdeling og deltagelse i debat om aktuelle problemstillinger.

3.4. Samspil med andre fag

Undervisningen kan lægge op til samspil med fag uden for faggruppen med det formål yderligere at uddybe og perspektivere kernestof og anvendelsesaspekter i de tre fag.

Som optakt til historieopgaven gennemføres et obligatorisk forløb i samspil med dansk med vægt på fordybelse i et relevant emne samt elevernes udtryksfærdigheder. Historiefaget har her særligt fokus på:

- elevernes evne til kritisk og reflekteret at finde, udvælge, anvende og vurdere forskelligartet materiale
- faglig opgaveskrivning, herunder anvendelse af citater, henvisninger, figurer, illustrationer m.v.
- historiefagets identitet og metoder.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Gennem individuel faglig vejledning og respons på elevprodukter, herunder skriftligt arbejde, skal eleven undervejs i det samlede forløb bibringes en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. Der skal ske en fremadrettet vejledning med præcise anvisninger på, hvordan elevens opfyldelse af de faglige mål kan forbedres.

I hvert semester skal undervisning og fagsamarbejde evalueres af elever og lærere.

4.2. Prøveform

Der afholdes en intern flerfaglig mundtlig prøve og en ekstern mundtlig prøve i ét af de tre fag.

4.2.1. Intern flerfaglig prøve

Undervisningstiden i faggruppen afsluttes to til fire uger før elevernes sidste undervisningsdag i tredje semester. Efter afslutning af undervisningstiden i faggruppen og før elevernes sidste undervisningsdag i tredje semester, afholdes en intern flerfaglig individuel mundtlig prøve på baggrund af et kortere skriftligt produkt. Prøven skal have det flerfaglige perspektiv som udgangspunkt og skal samtidig inddrage hvert af de tre fags bidrag til belysning af den flerfaglige problemstilling.

Eleverne trækker en opgave med ukendte bilag, hvorefter de skal udarbejde et kortere skriftligt produkt til brug ved en mundtlig fremlæggelse.

Elever, der ønsker at arbejde sammen, trækker i fællesskab en opgave i grupper på maksimalt tre elever.

Det skriftlige produkt udarbejdes i mindst 15 timer fordelt over mindst en uge, efter at undervisningstiden i faggruppen er afsluttet.

Eleverne modtager vejledning i løbet af den periode, hvor det skriftlige produkt udarbejdes.

Det skriftlige produkt skal afleveres minimum tre dage før prøvens afvikling.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal relatere til mindst to flerfaglige forløb fra undervisningen, jf. pkt. 3.1., og den enkelte opgave må højst trækkes tre gange på samme hold.

Opgaverne indeholder en overskrift, der angiver undervisningsforløbets titel, og et ukendt, varieret bilagsmateriale på seks til otte normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum). Det varierede bilagsmateriale skal indeholde tekst, statistisk materiale og billedmateriale. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til én normalside. Det skriftlige produkt skal have et omfang på to til fire sider og skal indeholde:

- titel
- en flerfaglig problemformulering
- oversigt over de problemstillinger, der er arbejdet med
- en behandling af problemstillingerne ud fra:
 - a) den trukne opgaves bilag
 - b) begreber og viden fra alle tre fag
 - c) egen indsamlet empiri eller selvfundet supplerende fagligt materiale
- en samlet konklusion på arbejdet med problemformuleringen.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. elev. Eksaminationen indledes med elevens præsentation på ca. seks til otte minutter og former sig derefter som en faglig samtale mellem den enkelte elev og holdets faglærere, samt en fagperson fra skolen, der ikke har undervist de pågældende elever.

4.2.2. Prøveform i historie B

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave med ukendte spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. Opgaven har tilknytning til et af de i undervisningen gennemførte forløb.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de relevante faglige mål og i al væsentlighed fagets kernestof. Der skal indgå opgaver fra mindst fire forløb, heraf mindst to flerfaglige forløb og mindst et enkeltfagligt forløb. Den enkelte opgave må anvendes højst tre gange på samme hold.

Opgaverne skal bestå af et tema med problemorienterede spørgsmål, der dækker de taksonomiske niveauer i faget, og et bilagsmateriale på 1½ til to normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum).

Hver opgave skal i videst muligt omfang indeholde forskelligartede materialer. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

4.2.3. Prøveform i religion C

Der afholdes en mundtlig prøve på baggrund af en opgave med ukendte spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. Opgaven har tilknytning til et af de i undervisningen gennemførte forløb. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de relevante faglige mål og i al væsentlighed fagets kernestof. Der skal indgå opgaver fra mindst fire forløb, heraf mindst to flerfaglige forløb og mindst et enkeltfagligt forløb. Den enkelte opgave må anvendes højst tre gange på samme hold.

Opgaverne skal bestå af et tema med problemorienterede spørgsmål, der dækker de taksonomiske niveauer i faget, og et bilagsmateriale på 1½ til to normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum).

Hver opgave skal i videst muligt omfang indeholde forskelligartede materialer. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

4.2.4. Prøveform i samfundsfag C

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave med ukendte spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. Opgaven har tilknytning til et af de i undervisningen gennemførte forløb.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de relevante faglige mål og i al væsentlighed fagets kernestof.

Der skal indgå opgaver fra mindst fire forløb, heraf mindst to flerfaglige forløb og mindst et enkeltfagligt forløb. Den enkelte opgave må anvendes højst tre gange på samme hold. Opgaverne skal bestå af et tema med problemorienterede spørgsmål, der dækker de taksonomiske niveauer i faget, og et bilagsmateriale på 1½ til to normalsider a 2400 enheder

(antal anslag inklusiv mellemrum). Hver opgave skal i videst mulig omfang indeholde både tekst og statistisk materiale. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen ved den interne flerfaglige prøve er en vurdering af, i hvilken grad elevens præstation opfylder de faglige mål, som angivet i punkt 2.1. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af elevens mundtlige præstation.

Bedømmelsen ved de enkeltfaglige prøver er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder til de henholdsvis historiefagligt, religionsfagligt eller samfundsfagligt relevante dele af de faglige mål i punkt 2.1. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens mundtlige præstation.